

2. TĚLO, KTERÉ SE VYDÁVÁ, A KREV, KTERÁ SE PROLÉVÁ ZA «MNOHÉ»

Kristovo prorocké gesto-slovo činí z chleba jeho tělo, které "se vydává za mnohé", a z vína jeho krev, která "se prolévá za mnohé". Tyto dva výrazy mají na jedné straně týž základní význam, totiž význam daru Ježíšovy osoby a jeho života za druhé, a jejich zdvojení podtrhuje na druhé straně obětní charakter tohoto daru.

a) *Totožnost základního významu obou vyjádření: dar Ježíšovy osoby a jeho života za druhé*

V biblickém chápání dvojice tělo-krev označuje celou lidskou bytost. Setkáváme se však také s tím, že i pouhý výraz tělo označuje celého člověka, celou lidskou osobu, ať už je pro něj užíváno řecké slovo sóma (do latiny překládané jako corpus) nebo, jak je tomu v případě evangelisty Jana, řecké slovo sarx (do latiny překládané jako caro): "A Slovo se stalo tělem..." ("sarx" - "caro"; Jan 1,14). "Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: přinášejte sami sebe (přesněji: "vaše těla" - "sómata hymón" - "corpora vestra") v oběť živou, svatou a Bohu milou!" (Řím 12,1).

Když tedy Pán Ježíš mluví o svém těle, které "se vydává za mnohé", neoznačuje tím jen část sebe samého, nýbrž sebe celého, celou svou osobu: toho, který se jako "Hospodinův služebník" z Izaiášova proroctví vydává smrtí za spásu "mnohých". Jak jsme si už říkali, právě slovo "mnozí", kterým se v hebrejském chápání myslí "všichni", je tím klíčovým pojmem, ukazujícím na Ježíšovo ztotožnění se s "Hospodinovým služebníkem" (srv. Mt 20,28; Mk 10,45).

Obdobně jako termín tělo, tak i výraz krev, označovaný v řečtině slovem haima a překládaný do latiny slovem sanguis, může označovat celou lidskou osobu, a to zvláště ve vztahu k její násilné smrti. Vzpomeňme zde např. na Jidášova slova: "Zhřešil jsem: zradil jsem nevinnou krev" (Mt 27,4). Ježíšova slova o krvi, která "se prolévá za mnohé", mají tudíž týž základní význam jako slova o těle, pronesená nad chlebem: vyjadřují, i když více dramatickými výrazy, Ježíšovo darování svého života a celé své osoby za spásu lidstva až k prolití krve, a to stále s odkazem na oběť "Hospodinova služebníka".

b) *Dvojí vyjádření podtrhuje obětní charakter Ježíšova darování se*

Dvojice "tělo-krev" nevyjadřuje pouze celou lidskou osobu, jak jsme o tom mluvili o něco výše, nýbrž také dva prvky oběti: krev, která byla vylévána u nohou oltáře, a maso, které bylo spalováno na oltáři či pojídáno. Na základě toho můžeme říci, že Ježíšovo dvojí vyjádření o tělu a krvi není pouhým opakováním v duchu paralelismu, tak častého v biblickém jazyce, nýbrž také vzájemným doplněním v širším symbolickém celku. Ježíšovo dvojí gesto-slovo o tělu a krvi znázorňuje totiž oddělení jeho krve od jeho těla, k němuž došlo prostřednictvím totálního prolití této krve, vyjadřujícího totální darování sebe samého "za mnohé".

Kristova slova zpřítomňují to, co vyjadřují. Při Poslední večeři tato slova vyjadřují nejenom tělo a krev Krista, nýbrž toto tělo a tuto krev přinesené v oběť za spásu lidstva. Nezpřítomňují tudíž pouze Kristovu osobu, nýbrž také a především vykupitelský čin, jehož je Kristus hlavním protagonistou.

3. KREV NOVÉ SMLOUVY

Ve všech zprávách o ustanovení Eucharistie se v souvislosti s krví hovoří o smlouvě. Už jsme mluvili o tom, že tato zmínka o smlouvě a krvi je narážkou (v případě Matouše a Marka přímo doslovnou) na slova, která pronesl Mojžíš, když po vyhlášení Hospodinových slov lidu a obdržení slibu věrnosti od tohoto lidu ho pokropil polovinou krve obětovaných zvířat: "Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavírá Hospodin na základě všech těchto slov" (Ex